

Wetsvoorstel vaccinatie spant het paard achter de wagen

Marcel Verweij

hoogleraar filosofie aan de Wageningen Universiteit

Roland Pierik

universitair hoofddocent rechtsfilosofie aan de UvA. Zij doen samen onderzoek naar de ethiek van vaccinatie.

De langzaam maar zeker dalende vaccinatiegraad heeft nu ook de aandacht van politici getrokken en vorige week heeft Kamerlid Rens Raemakers (D66) een wetsvoorstel ingediend dat kinderdagverblijven de mogelijkheid moet bieden om ongevaccineerde kinderen te weigeren. Het primaire doel is “het tot stand brengen van transparantie op de markt van kindercentra, in het belang van de ouders die zich er zorgen over maken of zij hun kinderen wel naar een veilige omgeving brengen.”

Dat is een nobel streven: veel ouders stellen de huidige onduidelijkheid ter discussie. Ze willen weten in hoeverre hun jonge kind een risico loopt omdat mogelijk veel andere kinderen in de opvang niet gevaccineerd zijn. Zeker voor mazelen is dit een reële kwestie: kinderen jonger dan 14 maanden zijn nog niet gevaccineerd en dus kwetsbaar als ze in aanraking komen met geïnfecteerde kinderen. Door gebrek aan wetgeving en jurisprudentie is het op dit moment onduidelijk of een kinderdagverblijf ongevaccineerden mag weigeren. Het wetsvoorstel kan daar een ein-

de aan maken. Er is zelfs een Kamermeerderheid dus het lijkt een kwestie van tijd dat het wordt aangenomen. Het voorstel spant echter het paard achter de wagen omdat het helemaal niets doet – en niets eens de intentie heeft om iets te doen – aan het probleem van de afnemende vaccinatiegraad en de groeiende kans dat ziekten als mazelen, die decennia onder controle waren, opnieuw uitbreken. Het neemt die situatie juist als uitgangspunt. Bezorgde ouders krijgen de moge-

Politiek kan discussie niet delegeren naar kinderdagverblijven en oudercommissies

lijkheid om te kiezen voor de beschermde omgeving van een ‘gevacineerd’ kinderdagverblijf. Maar dit reduceert het volksgezondheidsprobleem tot een kwestie van individuele keuze en marktwerking. Dat doet geen recht aan de verantwoordelijkheid die de overheid heeft om infectieziekten te bestrijden.

Het is zelfs nog erger: als dit voorstel als wet wordt aangenomen, is de kans op uitbraken alleen maar groter. Vaccinerende ouders kunnen kiezen voor een kinderdagverblijf waar ongevaccineer-

den worden geweigerd, maar dan zullen daarnaast ook kinderdagverblijven zijn waar de eis niet geldt, en waar vooral ongevaccineerde kinderen bij elkaar komen te zitten. Een besmettelijke ziekte kan daar ongehinderd toeslaan. En ook al zouden ouders die voor zo’n kinderdagverblijf kiezen dit risico accepteren, dan betekent dat nog niet dat de overheid deze kinderen aan dit gevaar mag blootstellen. Een wetsvoorstel dat zulke risico’s in de hand werkt – alleen maar om de keuzevrijheid voor vaccinerende ouders te bevorderen – is onaanvaardbaar voor een overheid die haar verantwoordelijkheid voor alle burgers serieus neemt.

Maar het fundamentele probleem is dat het wetsvoorstel halfslachtig blijft. Het lijkt doortastend omdat een belangrijk probleem wordt aangepakt, maar de echt moeilijke keuzes worden doorgeschoven naar het kinderdagverblijf. De bescherming van de samenleving en haar burgers tegen ernstige infectieziekten is een klassieke overheidstaak. De politiek kan deze discussie niet delegeren naar kinderdagverblijven en oudercommissies.

Indien de Tweede Kamer van mening is dat de vaccinatiegraad te laag is, dient ze zich daarop te richten, bijvoorbeeld door een algemene vaccinatieplicht voor de kinderopvang in te voeren. Deze maatregel pakt het probleem van afnemende vaccinatie bij de bron aan, en genereert geen ondergevacineerde kinderdagverblijven waar de kans op uitbraken onaanvaardbaar groot is.